

Różne ścieżki edukacyjne dzieci ze spektrum autyzmu

BEATA BLOK, ZOFIA BRZESKA

SORW DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z AUTYZMEM W GDAŃSKU

STOWARZYSZENIE POMOCY OSOBOM AUTYSTYCZNYM W GDAŃSKU

PORADNIA RUBIKON GDAŃSK

„Pamiętaj, aby dostrzegać różnicę między tym, czego nie chcę, a tym, czego nie mogę (nie potrafię)”

Ellen Notbohn,

„10 rzeczy, o których chciałoby ci powiedzieć dziecko z autyzmem”.

Autyzm to

- ⦿ Zaburzenie neurobiologiczne o niejasnej etiologii.
- ⦿ Występuje częściej u chłopców niż u dziewczynek - 4/1

-
- ⦿ W Polsce nie ma żadnych pewnych i wiarygodnych danych statystycznych pozwalających określić liczbę osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu (dane z Synapsis: 1 na 300 urodzin).
 - ⦿ Najnowsze amerykańskie badania pokazują, że zaburzenia ze spektrum autyzmu występują raz na 88 urodzeń.
 - ⦿ Brytyjskie - raz na 100 narodzin, kanadyjskie – raz na 38.

Autyzm (Autism Spectrum Disorders, ASD)

Całościowe zaburzenie rozwojowe

Objawy dotyczą

Umiejętności
społecznych

Komunikacji

Zachowań,
zainteresowań
i aktywności

OBJAWY:

DOTYCZĄCE UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH:

- ⦿ ograniczony kontakt wzrokowy,
- ⦿ niewłaściwa reakcja na imię,
- ⦿ słaba lub brak zdolności naśladowania innych,
- ⦿ uboga mimika i ekspresja twarzy,
- ⦿ ignorowanie obecności ludzi, preferencja samotności,
- ⦿ brak dzielenia się uwagą,
- ⦿ nie rozumienie zasad zabawy i gry, bawienie się obok
- ⦿ ...

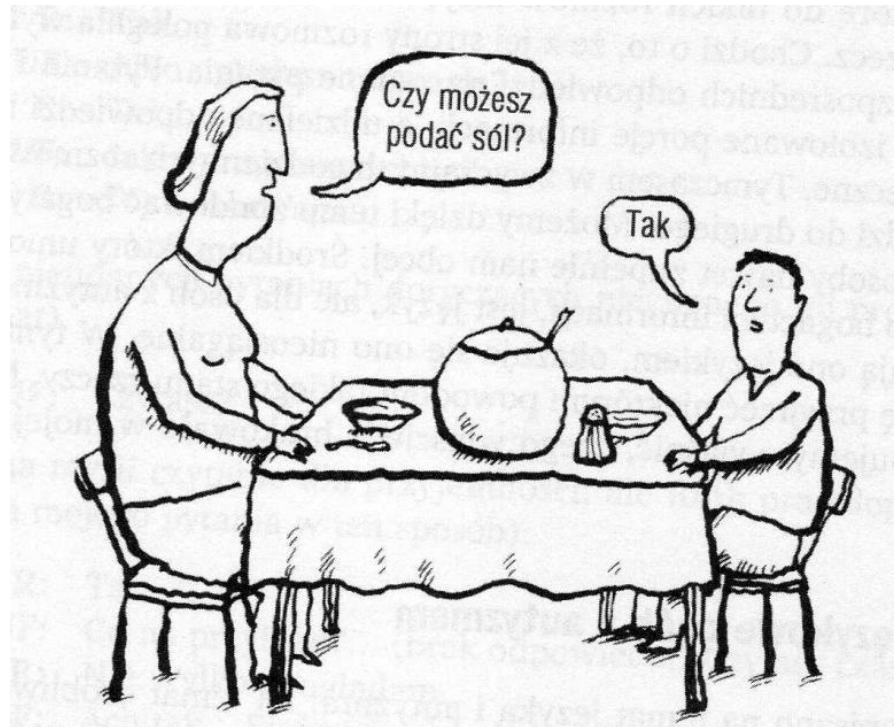
OBJAWY

DOTYCZĄCE KOMUNIKACJI

- opóźnienie rozwoju mowy
- brak rozwoju mowy (1/3 osób z autyzmem nigdy nie nabywa języka werbalnego)
- uboga ekspresja pozawerbalna
- brak spontanicznych prób nawiązywania kontaktów z innymi
- echolalie
- agramatyzmy
- mylenie zaimków osobowych
- zaburzenia dotyczące pragmatyki mowy

Pragmatyka,

czyli właściwe użycie języka w kontekście
społecznym

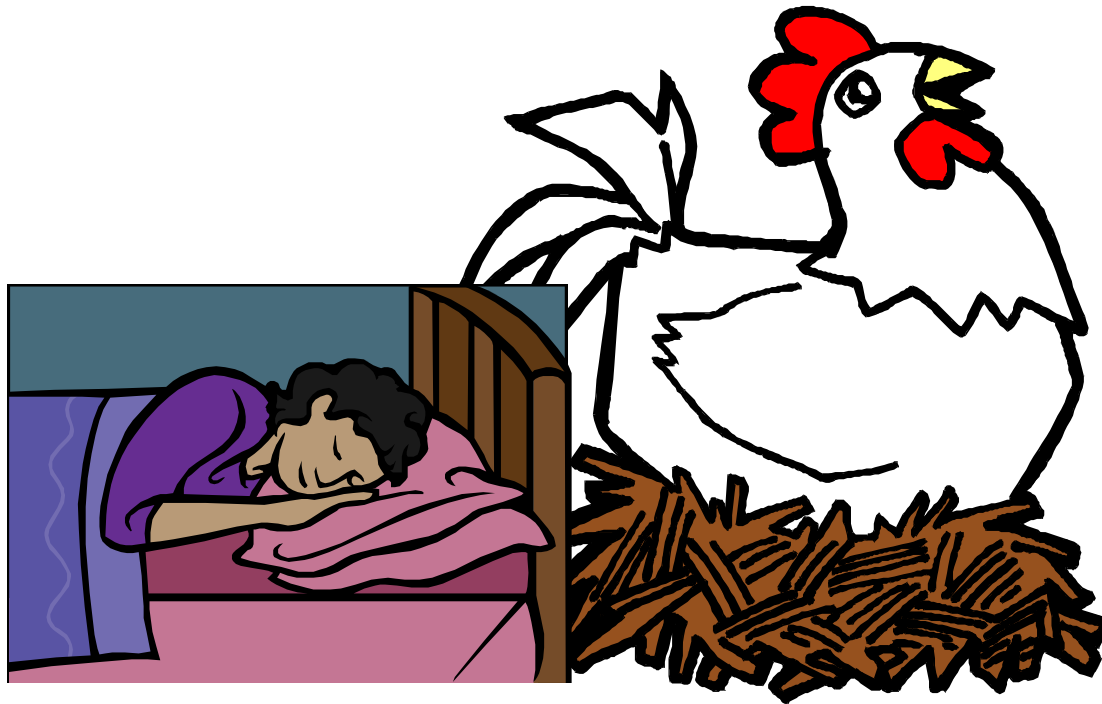
Niezwykła dosłowność słów

„Autoportret”

Niezwykła dosłowność słów

„Chodzić spać z kurami”

OBJAWY

DOTYCZĄCE SZTYWNYCH WZORCÓW ZACHOWAŃ, ZAINTERESOWAŃ I AKTYWNOŚCI

- nietypowe zabawy
- nietypowe używanie przedmiotów
- przywiązanie do przedmiotów, sytuacji i rytuałów
- nietypowe reakcje na bodźce zmysłowe
- zachowania obsesyjno – kompulsywne
- ...

Dziecko z ASD wymaga intensywnej terapii

– zaburzenie jest znacznie bardziej poważne niż inne ze względu na:

- ⦿ Problemy poznawcze (IQ zwykle poniżej normy)
- ⦿ Zaburzenia rozwoju mowy ★
- ⦿ Zachowania trudne
- ⦿ Zaburzenia adaptacyjne (dotyczące umiejętności praktycznych, w tym umiejętności społecznych)

★ dziecko 3 - letnie ze zdiagnozowanym autyzmem zwykle operuje mową na poziomie dziecka 14 - miesięcznego

Cele ogólne **koniecznej** terapii

- Jak największe usamodzielnienie
- Wszechstronny rozwój
- Integracja

Poglądy na temat integracji dzieci z autyzmem

Czy wszystkie dzieci z autyzmem powinny uczyć się w grupie typowo rozwijających się rówieśników?

Niezbędne umiejętności

Model integracji dzieci z autyzmem realizowany
w SORW dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w
Gdańsku

Specyfika integracji

- ▶ prowadzona zarówno w przedszkolach, jak i w szkołach podstawowych
- ▶ oparta na doświadczeniach O. Ivara Lovaasa
- ▶ model: uczeń - nauczyciel „cień”
- ▶ wskazane wcześniejsze nabycie przez dziecko podstawowych umiejętności
- ▶ cel: jak największa niezależność

Płaszczyzny integracji

1. Zajęcia indywidualne
2. Zajęcia w małej grupie rówieśniczej
3. Zajęcia w grupie przedszkolnej lub w klasie

Specyficzne potrzeby dzieci z autyzmem

Grupy trudności, jakie może napotkać nauczyciel mający w klasie dziecko z autyzmem

- Występowanie trudnych zachowań
- Problemy w uczeniu się
- Problemy społeczne
- Trudności w komunikowaniu się

Trudne zachowania

- stymulacje
- zachowania agresywne i autoagresywne
- zachowania niszczyielskie
- odmowa wykonywania poleceń
- niewłaściwe reakcje emocjonalne
- labilność emocjonalna
- problemy z przejściem od jednej aktywności do drugiej (m. in. uzależnienie się od podpowiedzi)

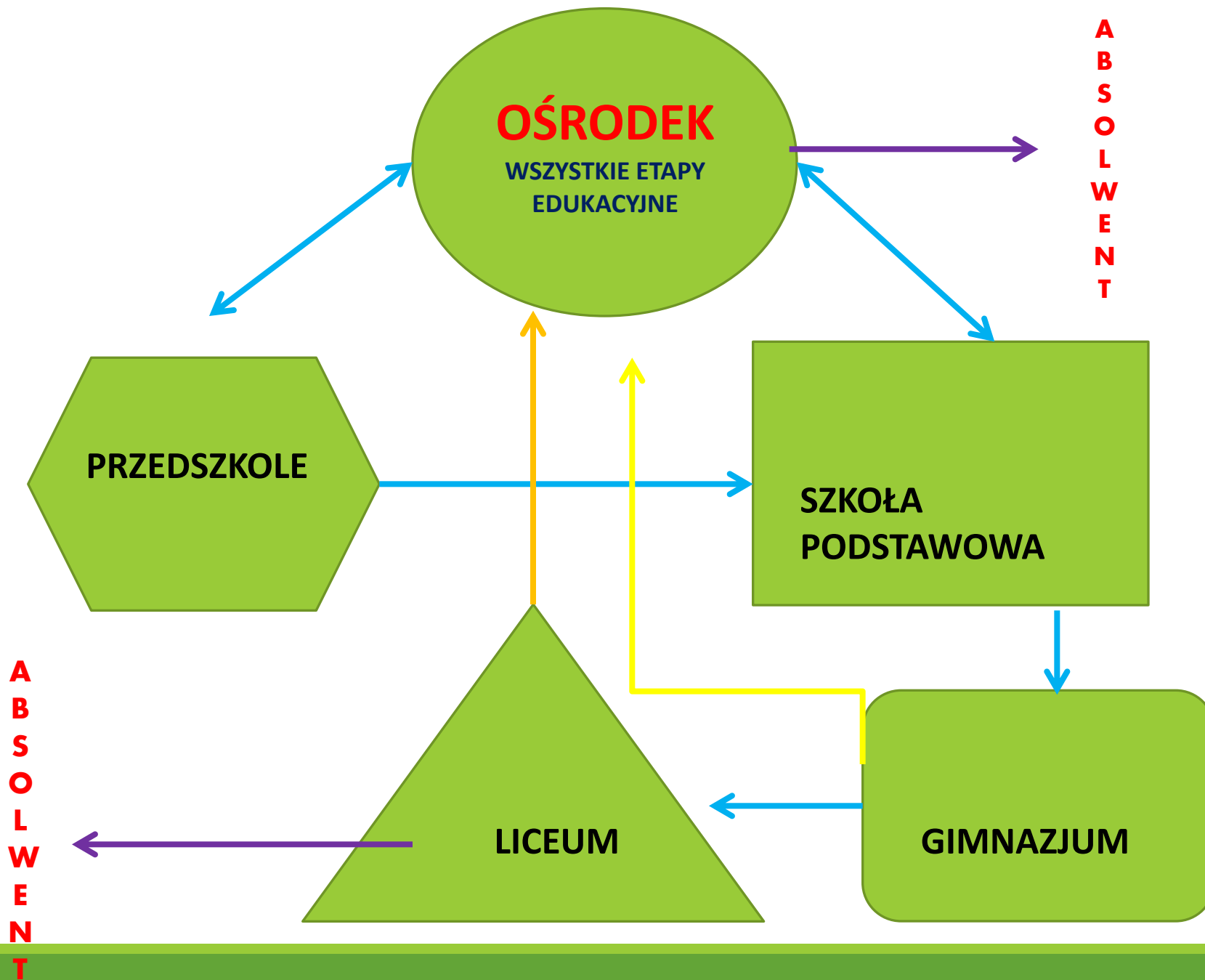
Uczniowie SORW

- Możliwy początek edukacji – 3 r.ż.
- Różnorodne ścieżki edukacyjne.
- Jeśli integracja to zaplanowane, systematyczne wycofywanie się ze wsparcia.

Ścieżki edukacyjne

Ośrodek jako miejsce edukacji na wszystkich etapach nauczania

- analiza poziomu funkcjonowania ucznia
- podejmowanie decyzji o ewentualnej zmianie miejsca edukacji

Wybrane metody pracy

- Metoda wyodrębnionych prób
- Uczenie incydentalne
- Plany aktywności
- Metoda skryptów i ich wycofywanie
- Wideomodelowanie

*„Gdyby wszyscy mieli po cztery jabłka,
gdyby wszyscy byli tak silni jak konie,*

***GDYBY WSZYSCY BYLI JEDNAKOWO
BEZSILNI W MIŁOŚCI,
GDYBY KAŻDY MIAŁ TO SAMO,
NIKT NIKOMU NIE BYŁBY POTRZEBNY”***

KS. JAN

TWARDOWSKI